

Iktatószám		Budapestre vonatkozó újságcikkek		Osztályozás	
		Szerző		Hely	
		Cím <i>A beírás eredménye.</i>		Idő "1912"	
		Forrás: <i>Budapesti Hírlap</i>		Személy	
Bp.	1912, IX/13			Hely	
(Hely)	(Idő)	(Köt. v. füz.)	Oldals.		

A beírás eredménye.

A főváros tanügyi osztálya tegnap adta ki jelentését az *elemi iskolai beírás* eredményéről.

Az ideai népiskolai jelentés azt a föltűnő tényt állapítja meg, hogy a főváros elemi iskoláiba ez ideig *csak 55.499 tanuló*t irtak be, a mi kétezer fővel ad kedvezőlenebb eredményt annál a számnál is, a mit az elmúlt tanév végén oktatást nyert tanulók száma föltűntet. Ismeretes körülmény már most, hogy a tanév végén mindig kevesebb a tanulók száma, mint az elején, mert évközben egyrészt elmarad. Az elmúlt iskolai évben is így volt. A főváros községi iskoláinak 1911—12-iki Évkönyve szerint a megelőző iskolai évre 64.941 gyermeket irtak be a fővárosnak akkori 109 elemi iskolájába. Vagyis a mostani és a tavalyi *beírás* eredménye közt nem kétezer, de *10.000 fő a számszerű eltérés.*

Ez a föltűnő különbség úgy állt elő, hogy az I. és a IX. kerület iskolái kivételével a főváros összes többi kerületének iskoláinál a beírás eredménye a tavalyi eredmény mögött maradt. *Kerületek szerint* ugyanis a tavalyi és az ideai beírás eredményének összehasonlítása a következő: Az I. kerület iskoláiba beirtak az idén 5735 gyermeket (az elmúlt tanévben 5556 gyermeket). A II. kerületben az idén beirtak 1934 gyermeket (2321). A III. kerületben 5115 (5182). A IV-ben 736 (772). Az V-ben 2951 (3022). A VI-ban 9956 (10.024). A VII-ben 9674 (10.341). A VIII-ban 8135 (8586). A IX-ben 6258 (5518). Végül a X. kerületben az idén 5005 gyermeket irtak be, a megelőző tanév 5609 tanulóival szemben.

A hanyatlás tehát csaknem az egész vonalon szembetűnő. Már az abszolút számok is kedvezőtlennek teszik az összehasonlítás eredményét, de ez még gondolkodóba ejtőbb lesz, ha az elmúlt és a fo-

lyó iskolai év beírásának számadata közt relative is összehasonlítást teszünk. Ha például tekintetbe vesszük azt a körülményt is, hogy az elmúlt iskolai évtől a mostanig *az osztályok száma 1511-ről 1590-re szaporodott*, akkor a mostani beírás eredménye még kedvezőlenebb színben fog föltűnni előttünk. Az elmúlt évben ugyanis egy-egy osztályra (és természetesen a hozzá tartozó tanítószemélyzetre) átlag 43 tanuló esett. Ha ezen az alapon teszünk számítást, azt az eredményt kapjuk, hogy az idén az osztályok számának megnövekedése arányában kereken 68.000 tanulónak kellett volna beiratkoznia. Vagyis az ideai eredmény a tavalyinál aránylag *13.000 fővel rosszabb!* Ez csak egy szempontból lenne kedvező jelenség. Akkor, ha úgy állna a dolog, hogy pedagógiai szempontból az osztályok *43 főnyi tanulóátlaggal* zsufoltaknak voltak tekinthetők és az osztályonkinti átlagnak *35 főre* való csökkenése a tanerők munkájának könnyítését, de másrészt az intenzívebb oktató munka lehetőségét is biztosítani fogja.

Ha erre szükség volt, akkor az ideai eredménynek örvendeni lehetne. Ám ha nem így van, akkor el kell gondolkozni a fölötte a felülő kérdés fölötte, vajjon a mostani kedvezőtlen állapotot nem a fővárosi népoktatás szükségtelen túlfeljesztése, a tanerők és iskolák számának megokolatlanul nagymértékű szaporítása idézte-e elő?

Ez olyan probléma, a mely fölötte maga a főváros a szűkkeblűség vádjá nélkül elgondolkodhatik. Nem mondhatja ugyanis senki, hogy a főváros eddig még nem hozta meg az oktatásügyért a kellő áldozatot, és hogy mindenesetre még többet kell érte hoznia. A főváros ugyanis az 1912-iki költségvetés tanúsága szerint már közel húsz milliót áldoz évente iskolai célra. Ime a főbb tételek, melyek a főváros e téren való bőkezűségét bizonyítják. A reáliskolák ebben az évben 437.382 koronával, a felsőkereskedelmi iskolák 727.277 koronával, a felső leányiskolák 243.211 koronával, a polgári iskolák 3.949.325 koronával, az iparrajziskolák 690.244 koronával, az iparosinasiskolák 922.030 koronával, a kereskedőinasiskolák 63.680 koronával, a kisdédővők 994.698 koronával, a női kereske-

delmi tanfolyam 150.890 koronával, a tanszerleltár 20.800 koronával, az iskolai növénykertek 25.180 koronával, a vendéglőiskola 1000 koronával szerepelnek. Ezenkívül *elemi iskolára* 9.541.040 koronát, elemi ismétlőiskolára pedig 319.560 koronát fordít a főváros az 1912-iki költségelőirányzat szerint. Az elemi oktatás tehát egy-magában összesen *9.860.600 koronába* került a fővárosnak, az azóta előfordult költségnövekedést nem számítva. A kiadás növekedése az elmúlt évek során is lényeges volt. *1910-ben* még csak 8.237.492 koronát költött a fönti két tételre a főváros, *1911-ben* pedig 8.717.212 koronát.

Ilyen áldozatkészség mellett, a mivel szemben a kiadás megtérülésére közvetlenül távolról sem

lehet számítani, a főváros intéző körei joggal vehetik föl önmagukban azt a kérdést, vajjon az áldozatkészség mértéke nem lépte-e túl a kulturális szükséglet mértékét. Magyarán: nincs-e több népiskola és népiskolai állás a kelletnél?

De van egy másik fontos kérdés is. Ez az, hogy *mi lehet a magyarázata a népiskolai beírás föltűnő hanyatlásának.* Nincs tudomásunk róla, hogy a főváros népmozgalmi adatai az utóbbi években föltűnőbb esést mutatnának. A nagyváros törvényszerű fejlődésének tempója tehát legalább is a tankötelesek számának állandóságát vonná maga után. Másrészt azt is tudjuk, hogy a legutóbbi vasuti tarifaemelés, mely a szomszédos forgalmat is megdrágította, számos családot kényszerít lassanként vissza a főváros állandó lakosai sorába. Ebből a körülményből is a tanulók számának növekedésére lehetne következtetni. A csökkenés tehát annál föltűnőbb. Egy körülményt kell még tekintetbe venni: a megelőző tanévben szeptember 15-ike után még 6372 tanuló *irtak be utólagosan*, a mivel együtt 71.313 főre nőtt volt a tanulóereg száma. Ilyen utóiratkozásra az idén is lehet még számítani, azonban semmiesetre sem olyan mértékben, hogy a különbségnek, mely a tavalyi és az ideai beírás száma közt mutatkozik, lényeges apadását remélni lehetne.